

ГІАЛГІАЙ РЕСПУБЛИКА

ЗАКОН

**ГІалгІай Республіке доалахъа дола боахамаш дегІакхувлара
паччахъалкхен новкъостал дара хъакъехъа**

**ТІаййцад
ГІалгІай Республіка
Халкъа Гуллама**

2022 шера 21 апреле

Статья 1. Укх Законом дІа-хъа нийсду предмет

Укх Законом дІаоттаду, ГІалгІай Республіка доазон тІа, доалахъара гІонна дола боахамаш дегІакхувлара паччахъалкхен новкъостал дар, юрташка бахача наьха къахъегара аьттув совбаргболаши цар рузкъан таро тоалургІолаши, ГІалгІай Республіка кхачан рынок дегІакхувлара га – лоадам беш, иштта белгалъю, ГІалгІай Республіка паччахъалкхен Іаьдала органий доалахъа дола боахамаш дегІакхувлара полномочеш а.

Статья 2. Юкъара положенеш

1. Доалахъара гІонна бола боахам лелабу гражданино е гражданинои цунца бахача а (е) цунца цхъана доалахъара гІонна бола боахам лелабеш къехъагачун дезалаша, шоай декхарашта лаьрхІа, гІонна бола боахам лелабе аьнна царна дІаденнача (е) Іалашдаьча лаяттан даькъа тІа.

2. Доалахъара гІонна бола боахам лелабеча хана хъалкхебаь а чакхбаьккха а бола юртбоахама хъувкъам, гІонна бола доалахъара боахам лелабеча гржданий доалахъа ба.

3. Доалахъара гІонна бола боахам лелабеча хана кхебаь юртбоахама хъувкъам маьхала баккхар, предпринимательски къахъегам бац.

4. Доалахъара глонна бола боахам лелабеш пайда эцар могаду, нах бахача пункта доазон тла долча лаьттан даькъах (фусама уллувра лаьттан даькъа), нах бахача пункта доазонал арахъа долча лаьттан даькъах (кхай тлара лаьттан даькъа).

Фусама уллуврча лаьттан даькъах пайда эц, юртбоахама продукци кхееш, иштта чубаха цла хьалдеш, производственни, бытовой а кхыйола а глешлош хьалъеш, градостроительни регламенташ, глешлош яра, экологически, санитарно-гигиенически, цлера духьалара а кхыйола а бокьонаши боарамаш лорадеш.

Кхай тлара лаьттан даькъах пайда эц духхьал юртбоахама продукци кхееш, цу тла цхьаккха а глешло хьалъе бокьо а йоацаш.

5. Гражданашта доалахъара глонна бола боахам лелабара длалуча лаьттан даькъа, тлех бола боарам (боккхагла а зламагла а) длаоттабу Глалглай Республика лаьттан юкъ-моттигаш дла-хъа нийсьяра долча законодательствоца.

6. Доалахъарча глонна долча боахамашта учет яр леладу, поселеней моттигерча шедоалдара органаша а городской округий моттигерча шедоалдара органаша а леладеча боахамий хьакъехь долча книжка тла, «Доалахъарча глонна болча боахамах долча», 2002 шера 7 июлерча, №112-ФЗ йолча Федеральни закона 8 статьяйца шийса.

**Статья 3. Глалглай Республика Халкъа Гуллама,
доалахъара глонна дола боахамаш дегладоаладара,
паччахьалкхен новкъостал дара полномочеш**

Глалглай Республика Халкъа Гуллама, доалахъарча глонна долча боахамаш дегладоаладара паччахьалкхен новкъостал дара полномочешца да:

- 1) глонна дола боахамаш дегладоаладара, паччахьалкхен новкъостал дара хьакъехъа йола юкъ-моттигаш законодательни дла-хъа нийсьяр;
- 2) Глалглай Республика бюджета расходашта юкъе глонна дола боахамаш дегладоаладара, паччахьалкхен новкъостал дар длачлоаглар;
- 3) Российски Федерацие законодательствоца, Глалглай Республика законодательствоца нийса, кхыйола полномочеш кхоачашъяр.

**Статья 4. Доалахъарча глонна долча боахамашта,
паччахьалкхен новкъостал дара, Глалглай Республика
Правительства полномочеш**

Глалглай Республика Правительства, доалахъарча глонна долча боахамаш дегладоаладара паччахьалкхен новкъостал дара полномочешца да:

- 1) доалахъара глонна дола боахамаш дегладоаладара паччахьалкхен новкъостал дара программаш длачлоаглар;

2) Глалглай Республика кхоачашдара лаьдала, доолахьара глонна дола боахамаш дегладоаладар кхоачашдара уполномоченни йола орган белгалъяр;

3) глонна дола боахамаш дегладоаладара паччахьалкхен новкъостал дара аргла оттаяр;

4) Глалглай Республика бюджета расходашта юкье, глонна дола боахамаш дегладоаладара паччахьалкхен новкъостал дара длалуча бюджета средствай боарам оттабар;

5) Российски Федерацие законодательстваца, Глалглай Республика законодательстваца нийса, кхыйола полномочеш кхоачашъяр.

Статья 5. Доолахьарча глонна долча боахамашта, паччахьалкхен новкъостал дара уполномоченни йолча, Глалглай Республика кхоачашдара лаьдала органий полномочеш

Доолахьара глонна дола боахамаш дегладоаладара даькье паччахьалкхен новкъостал дара уполномоченни йолча Глалглай Республика паччахьалкхен лаьдала кхоачашдара органий полномочешца да:

1) доолахьарча глонна дола боахамаш дегладоаладара паччахьалкхен новкъостал дара регионални программаш влашаглыохкари кхоачашъяри;

2) доолахьара глонна дола боахамаш дегладоаладара паччахьалкхен новкъостал дара, Глалглай Республика бюджета средстваех, финансови кхоачо яра система болх беш хилийтара, ухх Законо белгал ма дарра;

3) доолахьарча глонна долча боахамашка кхейьча юртбоахама продукция буьзам бола производства, гульяра, чакхьяхарай маьхала яхараи эшараш влаштехьдахара гулакх тоадар;

4) Российски Федерацие законодательстваца, Глалглай Республика законодательстваца нийса, кхыйола полномочеш кхоачашъяр.

Статья 6. Доолахьарча глонна долча боахамашта, паччахьалкхен новкъостал дара йолча, Глалглай Республика моттигерча шедоалдара органий бокьонаш

Доолахьарча глонна долча боахамашта, паччахьалкхен новкъостал дара, Глалглай Республика моттигерча шедоалдара органий бокьо я:

1) доолахьара глонна дола боахамаш а юртий поселенеш а деглакхувлара эшараш влаштехьа даха а кхоачашде а шоай компетенце боараме;

2) Глалглай Республика дозон тла, глонна дола боахамаш деглакхувлара га-лоадам бар;

3) Российски Федерацие законодательстваца, Глалглай Республика законодательстваца нийса, кхыйола полномочеш кхоачашъяр.

Статья 7. Доалахьарча глонна долча боахамашта, паччахьалкхен новкъостал дар влаштлехьдаккхара де дезараш

Доалахьарча глонна долча боахамашта, паччахьалкхен новкъостал дар влаштлехьдаккхара де дезарашца хилар могаду:

1) доалахьара глонна дола боахамаш леладеча гражданашта га-лоадам барца да царна доакъар, товарни а племенной а хьаьлий, шинараш, дахкаш дола жа, юртбоахама къона хьайбаш, дладувш дола фу а длаювш а длайоглаш а йола материалаш, дладийнараш лорадара кечалаш, хоам бара-консультационни услугаш еш къахьегарца;

2) юртбоахама хьайбашта ветеринарни лалашо яр, хьайбаштеи коа тларча оалхазараштеи хулача лазарашца къовсам лоаттабара;

3) доалахьара глонна дола боахамаш леладеча гражданашта юртбоахама производственни кооперативаш а юртбоахама потребительски кооперативаш а влшаглюохкара га-лоадам бар;

4) доалахьарча глонна долча боахамашка кхебаь хьувкъам длаэцара балхаш влаштлехьдахар;

5) доалахьарча глонна долча боахамашка кхебаь, юртбоахама хьувкъам маьхала баккхара га-лоадам бар;

6) доалахьара глонна дола боахамаш леладеча гражданашта, юртбоахам лелабе дладеннача лаьттан доакъош тла доал дара, агротехнологически услугаш еш га-лоадам бар;

7) юртбоахама хьайбаш искусствени дебийтара балхаш дладахьар;

8) доалахьара глонна дола боахамаш деглакхувлара, кредитни ресурсаш юкьеозара га-лоадам бар;

9) Российски Федерацие законодательстваца, Глалглай Республика законодательстваца нийса белгалдаь кхыдола дешаш.

Статья 8. Доалахьара глонна дола боахамаш деглакхувлара, финансови паччахьалкхен новкъостал дар

1. Доалахьара глонна дола боахамаш деглакхувлара, финансови паччахьалкхен новкъостал дарца хилар могаду:

1) доалахьара глонна дола боахамаш леладеча гражданашта, цар доалахьара глонна бола боахам лелабе ийцача, дукха ха йилла, юкьера ха йилла, лоаца ха йилла долча кредитех процентни ставка цхьа дакъа меттаоттаде субсиди далар;

2) доалахьара глонна дола боахамаш леладеча гражданашта, цар доалахьара глонна бола боахам лелабеш дладахача ахчан цхьа дакъа меттаоттадар;

3) Российски Федерацие законодательстваца, Гялгяй Республика законодательстваца нийса белгалдаь кхыдола дешаш.

2. Доалахьара глонна дола боахамаш леладара хоаддаме финансови новкъостал дар белгалду, юртбоахам хьаллацара паччахьалкхен новкъостал дара йолча республикански программаца.

3. Гялгяй Республике доалахьара глонна дола боахамаш деглакхувлара декхарашта, паччахьалкхен финансови новкъостал дар белгалду, Гялгяй Республика аргла йолча финансови шера а планови хан-юкьа а бюджетах долча, Гялгяй Республика законаца белгалдаьча средствай боараме.

Статья 9. Ер Закон низаца члоагдалар

Ер Закон низаца члоагденна болх бе долалу, ер официално кепатехача дийнахьа денз.

Гялгяй Республика,
Мехкда

Келаматнаькъан М.М.

г. Магас

«29» апрель 2022 шера

№ 21-РЗ